

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра мовознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри
Мовознавства
26 серпня 2025 року,
протокол № 1.

Завідувачка кафедри, докторка педагогічних наук,
професорка

_____ Ольга НАГОРНА

26 серпня 2025 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно, перша - англійська)
галузі знань 03 Гуманітарні науки

РОЗРОБНИК

Доцентка кафедри мовознавства,
кандидатка педагогічних наук, доцентка

_____ Ольга ОРЛОВСЬКА

26 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

26 серпня 2025 року

Освітньо-професійна програма «Бакалавр філології. Германські мови та літератури (переклад включно, перша – англійська)»
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно, перша - англійська)
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
 (https://univer.km.ua/pro-universitytet/fakultety/fakultet-upravlinnya-ta-ekonomiky)

Назва навчальної дисципліни	ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА
Викладач	Лекції, практичні заняття, консультації: Орловська Ольга Володимирівна, доцентка кафедри мовознавства, кандидатка педагогічних наук, доцентка
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Орловська Ольга Володимирівна Електронна адреса: Orlovsky5@ukr.net o_orlovska@univer.km.ua Профіль у наукових базах даних: ORCID https://orcid.org/0000-0003-0477-1163 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=qccSVVgAAA AJ
Інформаційні ресурси	Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 2, пров. Володимирський, 12, Кафедра мовознавства Середа - 15.00-17.00; п'ятниця 15.00-16.00 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00. Посилання: https://meet.google.com/fci-gusd-wes

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	Дисципліна « Теоретична граматики » спрямована на формування системного розуміння граматичної будови сучасної англійської мови як цілісної функціональної системи. Вона охоплює основні теоретичні підходи та концепції граматики, зокрема проблеми морфології та синтаксису, граматичних категорій і структурних відношень. Особлива увага приділяється аналізу граматичних значень, форм і опозицій, а також взаємодії мовних рівнів у процесі функціонування мови. У процесі навчання студенти опановують методи граматичного аналізу, зіставляють різні лінгвістичні теорії та інтерпретують мовні факти в контексті сучасних наукових парадигм. Дисципліна сприяє розвитку аналітичного мислення, наукової аргументації та здатності до самостійного теоретичного узагальнення мовних явищ.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Спеціальні (фахові) компетентності: ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову

	<p>як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.</p> <p>ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p>			
Програмні результати навчання	<p>ПР 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.</p> <p>ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p>			
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	<p>Курс навчання – третій, семестр – шостий.</p> <p>Тип дисципліни - обов'язкова.</p> <p>Дисципліна вивчається після таких навчальних дисциплін:</p> <p>ЗПВ 1.4. Вступ до мовознавства</p> <p>ППВ 3.4. Фразеологія</p> <p>ППВ 3.3. Основи термінознавства основної іноземної мови</p> <p>ППО 8. Історія основної іноземної мови</p> <p>Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін:</p> <p>ППО 10. Лексикологія</p> <p>ППО 11. Стилїстика основної іноземної мови</p>			
Обсяг навчальної дисципліни	4,0 кредити ЄКТС / 120 годин, у тому числі, самостійної роботи - 70 годин, лекційних – 12 годин, практичних – 38 годин.			
Форма навчання	Денна			
Мова викладання	Англійська			
Формат вивчення навчальної дисципліни	<p>Лекції (проблемні, контактні, інтерактивні), практичні заняття із розв'язанням проблемних ситуацій та використанням кейс-методів, тренінгів, розробкою індивідуальних і групових проєктів. Виконання самостійних (в т.ч. індивідуальних) робіт, іспит.</p> <p>Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.</p>			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер, фліпчарт,			
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	2/6/11	Introductory to the	Тести, презентації,	Лекція – 1,7

підсумкового контролю		theoretical study of the English Language Grammar	дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Семінарське заняття – 5 СРС – 3
	2/6/11	Structure of the Word. Problem of Parts of Speech	Тести, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 1,7 Семінарське заняття – 5 СРС – 3
	2/6/11	The Noun and the Problem of English Article	Тести, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання.	Лекція – 1,7 Семінарське заняття – 5 СРС – 3
	2/6/12	The Verb and Non-Finite Forms of the Verb	Тести, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання..	Лекція – 1,7 Семінарське заняття – 5 СРС – 3
	2/6/11	Phrase (Word-combination)	Тести, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція – 1,7 Семінарське заняття – 5 СРС – 3
	2/8/14	Sentence	Тести, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція – 1,7 Семінарське заняття – 5 СРС – 5
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Морозова І. Б. Парадигматичний аналіз структури і семантики елементарних комунікативних одиниць у світлі гештальт-теорії в сучасній англійській мові : монографія. Одеса : Друкарський дім, 2009. 384 с. 2. Паладьєва А. Ф. Теоретична граматики англійської мови : курс лекцій для студентів спеціальності «Англійська мова і література». Умань : РВЦ «Софія», 2008. 34 с. 3. Ткаченко Л. Л. Теоретична граматики англійської мови : курс лекцій для студентів IV курсу напряму підготовки 6.020303 «Філологія. Мова та література (англійська)». Херсон : Вид-во РВВ «Колос» ХДАУ, 2012. 80 с. 4. Харитонов І. К. Теоретична граматики англійської мови. Вінниця : Nova Knyha, 2006. 245 с. 5. Alexeyeva I. Theoretical English grammar course. Vinnytsia: Nova Knyha, 2007. 208 p. 6. Greenbaum S., Quirk R. A university grammar of English. London: Longman, 1987. 484 p. 7. Lakhmotova Y., Sadovets O., Orlovska O., Martynyuk O., Myroshnychenko V., Lebedieva L. Distance learning of a foreign language in the context of neuropedagogical factors. <i>BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience</i>. 2024. Vol. 15, no. 1. P. 105–121. 8. Morozova I., Pozharytska O. Theory of English grammar (students' major language) : a university manual for BA students majoring in 035 Philology, specialisation 035.041 Germanic Languages and Literatures (including Translation), major language – English. Sum : University Book, 2025. 194 p. 9. Martynyuk O. V., Orlovska O. V. Introducing active language learning techniques into a virtual classroom: reflection on the American practices. <i>Порівняльна професійна педагогіка</i>. 2023. Т. 13, № 1. С. 44–52. 10. Orlovska O. Approaches to teaching English grammar within U.S. universities. <i>Comparative Professional Pedagogy</i>. 2025. Vol. 15, no. 2. P. 22–30. 11. Orlovska O., Martynyuk O. Non-traditional methods of communicative-oriented training of foreign language teachers in higher education institutions of the USA. <i>Comparative Professional Pedagogy</i>. 2023. Vol. 13, no. 2. P. 16–24. 			

	12. Sadovets O., Martynyuk O., Orlovska O., Lysak H., Korol S., Zembytska M. Gamification in the informal learning space of higher education (in the context of the digital transformation of education). <i>Postmodern Openings</i> . 2022. Vol. 13, no. 1. P. 330–350.
Методи навчання та форми поточного контролю	<p>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Теоретична граматика» (розміщені у бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p> <p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) слайдова презентація; 3) дискусія. <p>На практичних заняттях застосовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дискусійне обговорення проблемних питань; - вирішення кейсових завдань; - повідомлення про виконання індивідуальних проєктів; - презентація групових проєктів; - ділові ігри. <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усне або письмове(у тому числі тестове опитування на практичних заняттях; 2) усне бліц-опитування на практичних заняттях; 3) виконання поточних контрольних робіт; 4) захист підготовленого індивідуального проєкту.
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів та перескладання	<p>Перескладання лекцій та практичних занять відбувається у порядку, визначеному згідно Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158)</p> <p>Перескладання лекцій: в письмовій формі (підготовка 20 тестових завдань за темою пропущеного заняття).</p> <p>Перескладання практичних занять: завдання та формат виконання визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Теоретична граматика» (розміщені в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p>
Підсумковий контроль	<p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Теоретична граматика» та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)</p> <p>Іспит усний. Структура білету включає три теоретичні питання.</p>
Критерії оцінювання	<ol style="list-style-type: none"> 1. згідно Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158) 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).
Можливість	Здобувачу вищої освіти визнаються результати участі у онлайн-тренінгах за

визнання результатів неформальної освіти	<p>тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики онлайн курсу.</p> <p>Здобувачу вищої освіти можуть визнаватись результати участі у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо. Кількість зарахованих балів залежить від тривалості та тематики заходу.</p> <p>Здобувачу вищої освіти за участь у конференції за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, зараховується 10 балів за самостійну роботу.</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://univer.km.ua/doc/Etichniy_kodeks.pdf)</p>
Зворотній зв'язок	<ol style="list-style-type: none"> 1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Обліковий обсяг 0,35 ум.др.арк.